

Dňa 9.9.2025 bola schválená novela zákona o sociálnom poistení.

Podľa pôvodnej i novej právnej úpravy platí, že zamestnanec má nárok na nemocenskú dávku, ak splnil podmienky ustanovené na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia alebo po jeho zániku v ochrannej lehote a nemá príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ okrem príjmu, ktorý sa poskytuje z iného dôvodu, než za vykonanú prácu, za obdobie trvania dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky.

S účinnosťou od 1.4.2026 sa v ustanovení § 231 ods. 1 písm. q) bod 1 novely zákona upravuje povinnosť zamestnávateľa oznámiť do Sociálnej poisťovne **dni, počas ktorých zamestnanec v čase vylúčenia povinnosti platiť poistné** (tzn. počas poberania materského a ošetrovného), **dosiahol príjem za vykonanú prácu** – počas obdobia vylúčenia povinnosti platiť poistné podľa § 140 ods. 1 písm. b) až d) zákona [od 1.4.2026 sa slová "§ 140 ods. 1 písm. b) až d)" nahrádzajú slovami "§ 54 ods. 10 písm. a) bodu 2. a 3.], ktorý je vymeriavacím základom na platenie poistného. Oznamovaciu povinnosť je zamestnávateľ povinný plniť do piatich dní po skončení mesiaca, v ktorom trvali obdobia vylúčenia povinnosti platiť poistné z dôvodu poberania materského a ošetrovného, a zamestnanec počas nich dosiahol príjem.

Dni, kedy zamestnanec dosiahne počas týchto dní príjem za vykonanú prácu znamená, že SP nevyplatí nemocenskú dávku materské alebo ošetrovné? Áno, za dni kedy zamestnanec vykonával zárobkovú činnosť nebude mať nárok na ošetrovné/materské, keďže zamestnanec počas poberania nemocenských dávok nemôže vykonávať zárobkovú činnosť v tom nemocenskom poistení, z ktorého si nárok uplatnil. Ako sa tieto dni zapíšu do mesačného výkazu poistného a aký to bude mať dopad na "zápočet týchto dní" na výpočet DVZ? Dni, kedy zamestnanec počas čerpania materského/ošetrovného vykonával zárobkovú činnosť a neposkytoval starostlivosť sa do DVZ na výpočet nemocenskej dávky započítajú. Na aký účel bude slúžiť toto ustanovenie (keďže je v ňom vynechané "nemocenské")? Uvedené pri ošetrovnom vyznačoval zamestnávateľ na Žiadosti o ošetrovné, od 1.4.2026 to bude zasielať SP elektronicky. Táto povinnosť sa rozšírila okrem ošetrovného na dávku materské. Pri nemocenskom táto povinnosť nie je, nakoľko pri tvorbe zákona sa vychádzalo z toho, že v súlade s pracovnoprávnymi predpismi zamestnávateľ nesmie zamestnancovi pri prekážke v práci spočívajúcej v dočasnej pracovnej neschopnosti prideliť prácu. Prosíme o objasnenie.

Kedže § 140 ods. 1 bude zrušený, ako sa započítajú dni PN do mesačného výkazu a dni PN/pripadný príjem na účely výpočtu DVZ? Ak zamestnávateľ počas trvania PN/OČR/MAT zúčtuje zamestnancovi príjem zo závislej činnosti, ktorý je vymeriavacím základom, tak bude mať zamestnanec a aj zamestnávateľ povinnosť z tohto príjmu zaplatiť poistné na sociálne poistenie. Zamestnávateľ pri vykazovaní uvedie túto sumu vymeriavacieho základu pre jednotlivé druhy sociálneho poistenia a uvedené obdobia už zahrnie do počtu dní, za ktoré sa platí poistné. Napr., ak zamestnávateľ zamestnancovi v mesiaci marec 2026, počas ktorého zamestnanec poberá materské, zúčtuje odmenu v sume 1 000 eur, tak v mesačnom výkaze poistného a príspevkov uvedie vymeriavací základ v sume 1 000 eur na jednotlivé druhy sociálneho poistenia a v kolónke počet dní, za ktoré sa platí poistné, uvedie 31.

1.) Zamestnanec je PN 20 dní v mesiaci, zvyšok mesiaca 10 dní pracuje a má príjem. V mesacnom vykaze bude počet dní poistenia? **30 a príslušný VZ (zúčtovaný príjem)** a pre výpočet DVZ je počet dní 10 a vyplatený príjem dosiahnutý za? **10 dní sa započíta do uhrnu VZ na výpočet nemocenského? V predmetnom príklade sa z rozhodujúceho obdobia vylúči obdobia, kedy bol zamestnanec práceneschopný, t. j. 20 dní. VZ, ktorý dosiahol za 10 dní pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti sa v rozhodujúcom období započíta do DVZ na určenie výšky nemocenskej dávky.**

2.) Zamestnanec je PN celý mesiac, má vyplatený príjem za prácu, ktorú vykonal pred PN. V mesacnom vykaze bude 30 dní poistenia? **ÁNO a príslušný VZ (zúčtovaný príjem)** a pre výpočet DVZ sa započíta 30 dní a vyplatený príjem sa započíta do uhrnu VZ na výpočet nemocenského? **Ak pôjde o príjem, ktorý bol vyplatený za mesiac apríl kedy bol zamestnanec PN, t. j. nejde o príjem za vykonanú prácu (keďže zamestnanec počas PN nemôže pracovať), ale ide napr. o vyplatené odmeny za predchádzajúce obdobie vyplatené počas mesiaca kedy bol DPN, v rozhodujúcom období sa tento VZ nezapočíta pri výpočte DVZ a nezapočíta sa ani počet dní, keďže v zmysle § 54 ods. 10 sa z RO vylúčia dni DPN, atď. zamestnanca.**

3.) Zamestnanec je PN celý mesiac, nemá vyplatený žiaden príjem. V mesacnom vykaze bude počet dní poistenia? **30/31 a VZ 0** a pre výpočet DVZ je počet dní 0? **ÁNO, celý mesiac sa vylúči z počtu dní pri výpočte DVZ.**

Kedže § 140 ods. 1 bude zrušený, ako sa započítajú dni OCR/MD do mesacného výkazu a dni OCR/MD/prípadný príjem na účely výpočtu DVZ?

1.) Zamestnanec pobera materske 20 dní v mesiaci, zvyšok mesiaca 10 dní ešte pracoval a mal príjem. V mesacnom vykaze bude počet dní poistenia? **30 a príslušný VZ (zúčtovaný príjem)** a pre výpočet DVZ je počet dní 10 a vyplatený príjem dosiahnutý za 20 dní sa započíta do uhrnu VZ na výpočet DVZ? **Detto ako otázka č. 1 vyššie.**

2.) Zamestnanec pobera materske celý mesiac, má vyplatený príjem za prácu, ktorú vykonal pred nastupom na MD. V mesacnom vykaze bude 30 dní poistenia? **ÁNO a príslušný VZ (zúčtovaný príjem)** a pre výpočet DVZ sa započíta 30 dní a vyplatený príjem sa započíta do uhrnu VZ na výpočet DVZ? **Detto ako otázka č. 2 vyššie**

3.) Zamestnanec pobera materske celý mesiac, nemá vyplatený žiaden príjem. V mesacnom vykaze bude počet dní poistenia? **30/31 a VZ 0** a pre výpočet DVZ je počet dní 0? **Detto ako otázka č. 3 vyššie**

4.) Zamestnanec pobera materske 15 KD a potom nastupuje na RD (bez naroku na materske), nemá vyplatený žiaden príjem. Aký bude v mesacnom vykaze počet dní poistenia? **15 a VZ 0**

5.) Zamestnanec pobera materske 15 KD a potom nastupuje na RD (bez naroku na materske), má vyplatený príjem zo sociálneho fondu. Aký bude v mesacnom vykaze pocet dni poistenia? **15 a príslušný VZ (zúčtovaný príjem)**

6.) Zamestnanec pobera materske celý mesiac. Bude prípustné mať vyplatený príjem za prácu vykonanú počas materskej - vzhľadom na znenie § 231 ods. 1 písm. q) bod 1 novely ZSP?

Zamestnanec počas poberania materského nemôže vykonávať zárobkovú činnosť v tom nemocenskom poistení, z ktorého si nárok na materské uplatnil. Ak zárobkovú činnosť vykonával, túto skutočnosť zamestnávateľ bude povinný Sociálnej poisťovni nahlásiť do 5 dní v zmysle § 231 ods. 1 písm. q) bod 1 novely zákona.

K nižšie uvedenej otázke je potrebné ešte doplniť či sa hodnota práceneschopnosti, očr, materská dovolenka (prípadne iné obdobia, ktoré boli do roku 2025 ako vylúčiteľné obdobia) započítava nie len do počtu dní poistenia ale aj do analytického údajaja **počet hodín, ktorý zodpovedá zúčtovanému vymeriavaciemu základu.**

Čiže zamestnanec bude mať v mesiaci január polovicu mesiaca práceneschopnosť

Plný fond pracovnej doby je 160 hodín, 80 hodín odpracuje, 80 hodín bude mať práceneschopnosť

- Do počtu dní poistenia zapíšem? **31**

- Do počtu hodín, ktorý vstupuje do vymeriavacieho základu zapíšem 160 alebo 80 ? **160 (V súlade s poučením v MVP sa má uviesť počet hodín, ktoré sa viažu k zúčtovanému VZ za kalendárny mesiac, bez ohľadu na to, či sa viažu na odpracované hodiny alebo neodpracované hodiny.)**

- V prípade že bude práceneschopnosť celý mesiac a zamestnanec nebude mať žiadny VZ, tak do počtu hodín zapíšem 160 alebo 0? **0 (Má sa uviesť počet hodín, ktoré sa viažu k zúčtovanému VZ ale v tomto prípade nebol zúčtovaný žiaden VZ).**

- V prípade že bude práceneschopnosť celý mesiac a zamestnanec bude mať nenulový VZ, tak do počtu hodín zapíšem 160 alebo 0? **V takomto prípade sa v kolónke „počet hodín“ uvedie hodnota 999. V mesiaci, kedy bol zamestnanec celý mesiac PN, môže mať zamestnanec zúčtovanú napr. odmenu alebo prémie za predchádzajúce obdobie, alebo nejaké príspevky napr. za dopravu, rekreáciu a k nim nie je možné priradiť počet hodín.**